

Gloss. 11. n. 11. illico tamen recte subjungens, quod etiam plebs audiretur, si causam rationabilem allegaret impeditivam unionis, arg. c. *Si quis presbyterorum*. 6. juncta Glossa, §. *Personis. de Rebus Eccles. non alienand.* Item tradit Garcias, cit., c. II, n. 219 et 220. et Hojeda, ubi supra, cap. III, n. 9 et Pirhing, tit. *de Præbend.* n. 240.

77. *Ad unionem per episcopum faciendam, requiritur consensus capituli cathedralis.* — Resp. III. Tertia conditio, ad unionem per episcopum faciendam requisita, est consensus capituli videlicet cathedralis. Textus est in c. *Pastoralis. 7. de Donationib.* ibi: « Sed ut episcopi donatio (seu unio Ecclesie pio loco facta) sit legitima, consensus est sui capituli requirendus. » Concordat Clem. 2. *de Rebus Eccles. non alienand.* ibi: « Suo consentiente capitulo uniatur: » ac notat Glossa, ibid. §. *Consentiente.* Abbas, c. *Sicut unire*, n. 2, *de Excessib. prælat.*; Hojeda, c. 3, n. 9; Garcias, d. part. XII. cap. II. n. 145. allegans Rotam in Segoviens. præstimonii, de anno 1580, habeturque decis. 133. part. II. *Divers.* et alios. Additur tamen ly. « ad unionem per episcopum faciendam, » etc. propter dicta superius n. 29.

78. *Quid juris, si capitulum, vel alii, quorum interest, consentire noluit?* — Quod si capitulum, vel alii, quorum interest, sine justa causa consentire nolint, poterunt compelli per superiorem: imo, quando evidens causa necessitatis subest, potest ipsis etiam invitis unio fieri, præsertim a Papa. Rebuffus, d. tit. *Regula de unionibus*, Gloss. 11, n. 3; Azorius, part. II. lib. VI. cap. XXVIII. quæst. 12; imo et ab Episcopo; Pirhing, tit. *de Præbend.* n. 240; et Sanchez, lib. VII. in *Decalogum*, cap. XXIX, n. 163. Quamvis sufficiat, consensum capituli intervenire etiam post unionem, arg. c. *Cum nos*. 3. *De his quæ fiunt a prælat.* ac notat Rebuffus, loc. cit. n. 20; Pirhing, d. n. 240; Garcias, ubi supra, n. 147, allegans Rotam cit. decis. 133. n. 9. pluresque alios.

79. *Ad valorem unionis beneficiorum non requiritur consensus rectoris Ecclesie vel hac vacante defensoris.* — Quæritur IV. Utrum ad valorem unionis beneficiorum, etiam requiratur consensus rectoris Ecclesie? Resp. Negative. Siquidem rectori illi non præjudicatur in aliquo, sed ipse manet rector illius Ecclesie, seu beneficii, ut antea: neque enim talis unio totalem effectum suum habebit, nisi post mortem, vel amotionem illius rectoris, arg. c. *Consultationibus. 4. de Donatio-*

nib. ac notat Glossa, in Clem. 2. §. *Vocatus.* et Barbosa, in *Collectan.* ibid. n. 4. *de Rebus Eccles. non alienand.*; Pirhing, eod. tit., n. 8; Rebuffus, cit. Gloss. 11, n. 8; Garcias, d. cap. II, n. 216, post Rotam cit. decis. 133. et alios. Quin etiam, quando vacat beneficium uniendum non necessario constituendus est defensor ipsius hujusque consensus requirendus. Patet hoc utrumque ex Clem. 2. *de Rebus Eccles. non alienand.* ubi dicitur: « Si una Ecclesia alteri Ecclesie seu dignitati alicui, vel præbendæ per episcopum, suo consentiente capitulo uniatur, aut religioso loco donetur, ex eo quod rector ipsius ad hoc vocatus, vel si vacabat, defensor eidem super hoc datus non existit, nequaquam id poterit impugnari. » Hæc ibi.

80. *Bene tamen pro dismembratione Ecclesie: et quæ disparitas?* — Dices. In c. *ad audientiam. 3. de Eccles. ædificand.* pro dismembratione Ecclesie parochialis expresse requiritur vocatio, et consensus rectoris; ergo idem dicendum de unione Ecclesie parochialis, vel alterius beneficii cum alio, vel alia. Resp. neg. consequent. et paritatem. Siquidem dismembratio Ecclesie parochialis, vel alterius Beneficii, statim in vita prioris rectoris habet suum effectum: atque ideo, cum subintret præjudicium rectoris, seu diminutio reddituum ipsius antea is vocandus est, ejusque consensus requirendus: quantum, si irrationabiliter consentire recuset, eo etiam invito possit ob numerositatem populi nova Ecclesia parochialis erigi, sicque prior Ecclesia dismembrari, juxta concilium Trident., sess. 21, c. 4, *de Reform.* junctis dictis n. 78. Secus dicendum de unione unius Ecclesie, vel beneficii cum altero: hac enim non obstante prior rector retinebit ecclesiam, seu aliud beneficium cum omnibus, sicut antea, cit. c. *Consultationibus. 4. de Donation.* estque proxime dictum: unde, quia nullum ipsi infertur præjudicium, saltem considerabile, non est ratio, cur necessario sit vocandus ad unionem faciendam, ejusque requiratur consensus. Barbosa, in cit. Clem. 2. n. 4. *de Rebus Eccles. non alienand.*

81. *Cur in alienatione rerum Ecclesie vacantis constituendus sit defensor, non item in ejus unione cum alia.* — Urgebis. Saltem vacante Ecclesia dandus est eidem defensor, hujusque consensus requirendus, antequam uniatur alteri, sicque supprimatur, arg. cap. 1. *de Rebus Eccles. non alienand.* in 6. ubi non valet alienatio de rebus Ecclesie vacantis, si

fiat non constituto prius legitimo defensore ipsius: nam, quod perpetua concessio, seu unio ecclesiarum, pertineat ad alienationes, patet ex c. *Tua nuper*. 8. juncta Glossa fin. et doctoribus ibid. *De his quæ fiunt a prælatis*, etc. Resp. hanc esse difficilem instantiam, in cujus solutione multum laborant doctores; prout videre est apud Barbosam, loc. cit. a n. 9, usque ad n. 14. diversas responsiones afferentem. Breviter tamen dicitur, disparitatem esse inter alienationem rerum Ecclesie, et inter alienationem, sive unionem totius Ecclesie: ibi enim semper intervenit præjudicium Ecclesie, seu rectoris sui, cujus bona, sive redditus diminuuntur; simulque fit vera, et proprie dicta alienatio: ac proinde merito requiri debet consensus rectoris, atque vacante Ecclesia defensor constituendus est. Hic autem, sive in unione duarum ecclesiarum, seu beneficiorum, neutrum contingit: nam, ex quo duæ Ecclesie simul uniuntur, inferior, seu unita alteri principali, participat hujus privilegia, et jura; sicque potius perficitur, atque exaltatur; unde nec intervenit proprie dicta alienatio, ut jam dictum n. 68. Rector quoque, cum post unionem habeat proventus utriusque Ecclesie (excepta congrua portione vicario Ecclesie unitæ constituenda) nihil detrimenti patitur in redditibus suis, sed re ipsa capit incrementum: unde merito nec opus est hujus speciali consensu, neque defensore vacanti Ecclesie constituendo.

82. *Plus resistit jus commune dismembrationi bonorum Ecclesie, quam unioni totius Ecclesie; et cur?* — Accedit alia ratio disparitatis. Quia in alienatione, seu dismembratione bonorum Ecclesie, subesset periculum præjudicii, Ecclesie aut rectori ipsius inferendi, nisi antea vocaretur, atque consentire deberet rector Ecclesie, vel (hac vacante) constitutus defensor ejus: hi duo quippe præ cæteris melius cognoscere censentur bona, et redditus ejusdem, et quantum ex his absque notabili cujuspiam præjudicio alienari, seu dismembrari possit. Secus dicendum in alienatione, seu unione totius Ecclesie, sive beneficii, omniumque reddituum ipsius, ob rationes n. præcend. allatas. Unde non mirum, quod ad evitandum tale periculum præjudicii inferendi, fortius resistat jus commune alienationi, et dismembrationi bonorum Ecclesie; atque ad eam requiratur vocationem, consensumque rectoris, aut (vacante Ecclesia) constituti defensoris

ipsius, juxta cit. c. 1. *de Rebus Eccles. non alienand.* in 6. Minus autem resistat alienationi, seu unioni totius Ecclesie (cæteroquin tamen factæ ob evidentem necessitatem, vel utilitatem) neque ad hanc requiratur consensus rectoris, aut defensoris ejus, in cit. Clem. eod.

83. *Unde habetur casus, in quo minus prohibetur, ubi majus permittitur. Et fallit regula illa: Qui potest totum, potest et partem.* — Hinc notat Glossa in cit. Clem. 2. §. *Defensor.* quod impræsentiarum habeatur casus, in quo minus prohibetur, ubi majus permittitur. Potest enim Ecclesia tota dari sine rectore. c. *Consultationibus. 4. de Donation.* aut (si vacat) sine defensore. cit. Clem. 2. *de Rebus Eccles. non alienand.* Non vero potest sic dari res Ecclesie, cit. cap. eod. in 6. Proinde non valet dicere: « Qui potest totum, potest et partem; » cum pars in toto contineatur, juxta reg. 80. juris in 6. Fallit enim hæc regula, ubi jus fortius resistit parti, quam toti, ob majus periculum. bi reperitur, aliasve speciales rationes; uti fit in proposito.

§ IV.

DE PENSIONIBUS, HARUMQUE CONSTITUTIONE.

84. *Utrum non obstante rubrica præsentis tituli pensiones in collatione beneficiorum reservari possint? Pensio clericalis, quæ?* — Quæritur I. Utrum non obstante rubrica præsentis tituli, pensiones in collatione beneficiorum reservari possint? Ubi sciendum, quod nomine « Pensionis clericalis, seu ecclesiasticæ, » de quo solummodo impræsentiarum est sermo, intelligatur jus percipiendi partem fructuum ex alieno beneficio, auctoritate superioris ecclesiastici cuiuspiam clerico justa de causa constitutum: de qua, et an, sit beneficium ecclesiasticum, ex professo dictum est supra tit. V. *De Præbendis.* § 3. n. 85, 86. et seqq.

85. *Pensio hujusmodi potest imponi vel personæ beneficiarii, vel beneficio: et hoc adhuc dupliciter.* — Cæterum hujusmodi pensio potest imponi vel beneficio, vel personæ beneficiarii gravati. Hoc posteriori modo intelligitur pensio constituta, quando ea imponitur soli personæ clerici gravati: ita nimium, ut beneficiarius, quandiu vixerit, seu beneficium tenuerit, debeat alteri certam portionem reddituum annuatim solvere; ad

alium vero, nempe ad successorem ipsius in beneficio, talis obligatio non transeat, sed cum ejus persona exlinguatur: ut est casus in c. *Nisi essent*. 21. de *Præbend.* Priori modo, sive ipsi beneficio, potest pensio imponi adhuc dupliciter: nempe, vel in perpetuum, et sic pensio coincidit cum censu constituto in beneficiis, et a singulis beneficiariis successively persolvendo: ut cap. penult. de *Censibus*. et c. *Præterea*, 23. de *Jurepatronat.* vel ad vitam pensionarii; ita videlicet, ut sit transmissibilis ad successores in beneficio, quando vixerit ille, cui pensio constituta fuit. Hoc prænotato.

86. *Papa potest omnibus modis pensionem imponere.* — Resp. I. Papa potest ex causa rationabili, ac dispensando in Jure communi, omnibus præfatis modis pensionem beneficiis imponere. Ita certa, et communis canonistarum. Nam, ut c. *Licet*. 2. de *Præbend.* in 6. habetur, omnium « Ecclesiarum, personatum, dignitatum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum, plenaria dispositio ad Romanum noscitur Pontificem pertinere » Quod ipsum repetitur in Clem. 1. § fin. *Ut lite pendente*, etc. cum similibus.

87. *Nullus prælatus Papa inferior potest novum censum, vel pensionem perpetuam beneficio imponere.* — Resp. II. Nullus prælatus Papa inferior potest novum censum, vel pensionem perpetuam beneficio imponere, neque antiquum augere. Ita Abbas, c. *Prohibemus*. n. 2. de *Censib.*; Fagnanus, c. *Nisi essent*. n. 46. de *Præbend.*; Barbosa, part. III. de *Offic. et potest. Episcop.* allegat. 85, n. 1, citans alios, et communem doctorum. Idque patet ex c. *Scientes*. 3. et c. *Prohibemus*. 7. de *Censib.* juncta rubrica præsentis tituli, « Ut Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur. » cum similibus. Verum de pensionibus perpetuis beneficio impositis, seu censibus, plura inferius tit. XXXIX. de *Censibus*, etc.

88. *Regulariter loquendo, episcopus nequit conferre beneficium sub reservatione pensionis cuiusdam persolvendæ.* — Resp. III. Etsi regulariter loquendo episcopus, vel alius collator Papa inferior, non possit conferre beneficium sub reservatione pensionis cuiusdam persolvendæ: nihilominus in casu speciali, atque ex justa et rationabili causa, potest etiam episcopus pensionem imponere, seu constituere, saltem duraturam ad vitam beneficiarii gravati, atque in eam consentientis, cum quo exlinguatur pensio. Conclusio hæc quoad

priorem partem est certa; et patet ex rubrica, et textu præsentis tituli, ubi pro regula ponitur: « Ut ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur, » cum similibus.

89. *Potest tamen ex causa rationabili constituere pensionem, saltem duraturam ad vitam beneficiarii gravati, et consentientis.* — Alteram conclusionis partem tenet Glossa in c. *Audivimus*. §. *Pensionem de Collusion. detegend.*; Innocentius c. *De cætero*. n. 7. et Abbas, ibid. n. 2. de *Transaction.* Navarrus, consil. 43. n. 4. de *Simonia*; Garcias, part. I. de *Benefic.* c. v. n. 295. et 296; Gonzalez, ad reg. 8. Cancellar. gloss. 5, § 5, n. 27, citans Rotam in una Melitens. canonicatus, 6. martii 1596. coram D. Merlino, et alias sæpius Fagnanus, c. *Nisi essent*. n. 28. de *Præbend.* citans complures alios, atque asserens, hanc esse receptissimam sententiam. Conclusio hæc clare desumitur ex c. *Nisi essent*. 21. de *Præbend.* ubi pensio quadraginta librarum alteri litigantium, eo quod dignitati prioratus cesserit, per iudices compromissarios fuit « pro bono pacis et utilitatis » ordinata, eidem per priorem confirmatum annuatim porrigenda; quam etiam Papa « hoc adhibito moderamine tolerabat, ut ad præstationem quadraginta librarum non dignitas prioratus, sed persona prioris maneat onerata: ne forte circa proventus aliqua videatur facta sectio prioratus: ita quod ipso priore defuncto, successor ipsius ad præstationem quadraginta librarum minime teneatur. » Accedit alius notabilis textus in c. *De cætero*. 5. de *Transaction.* ibi: « Si compositio non est juri contraria, non est a loci episcopo reprobanda: sed census absque episcopali auctoritate solutus, vitam ejus, qui solverit, non excedit. » Ubi Abbas, n. 2. una cum aliis observat, talem censum, seu pensionem vitam gravati non excedentem, non esse constituendum in certa quota reddituum (puta, dimidia, vel tertia) ne videatur facta sectio Beneficii, contra c. *Majoribus*. 8. de *Præbend.* sed in certa quantitate fructuum, seu reddituum.

90. *Non obstante rubrica hujus tituli: et cur?* — Neque obstat Rubrica, et textus præsentis tituli: « Ut ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur, » cum similibus. Siquidem per ejusmodi pensionem non gravatur beneficium, sed persona beneficiarii duntaxat; et sic adhuc beneficium sine diminutione confertur: nec fit aliqua sectio circa proventus ipsius, cum hos omnes reci-

piat beneficium gravatus, licet postea ad dies vite suæ, sive quando tenuerit beneficium, debeat certum quid præbere pensionario. Additur vero notanter in data conclusione, « saltem duraturum ad vitam beneficiarii gravati, » ad differentiam sequentis quæstionis: unde:

91. *An episcopus possit beneficio imponere pensionem transmissibilem seu ad vitam pensionarii, variant doctores.* — Quæritur II. An episcopus possit beneficio imponere pensionem transmissibilem, in successorem, seu ad vitam ipsius pensionarii? Resp. In Resolutione hujus quæstionis variare doctores. Et quidem affirmativam sententiam, seu quod ex gravi causa possit episcopus pensionem constituere, etiam ad vitam pensionarii (id est, ejus cui pensio solvitur) ita videlicet, ut post mortem beneficiarii gravati transeat onus pensionis præstandæ ad successorem ipsius in beneficio; tenet Felinus, in c. *Ad audientiam*. il. 2. n. 2. concl. 2. de *Rescriptis*; Gigas, de *Pension.* quæst. 6. n. 4; Garcias, de *Beneficiis*, part. I. cap. v. num. 339; Layman, lib. IV. *Theolog. moral.* tract. II. cap. xviii. num. 3. citans alios; ac sequitur Pirhing, h. t. numer. 40. asserens post Suarez, tom. I. de *Relig.* lib. IV. de *Simonia*, cap. li. num. 18. quod saltem usu videatur recepta sententia affirmativa, quidquid sit de jure stricto. Rationem dant, tum quia in c. *De cætero*. 5. de *Transaction.* dicitur: « Sed census absque episcopali auctoritate — solutus vitam ejus qui solverit, non excedit: » ergo, argumento a sensu contrario desumpto, cum auctoritate episcopi potest excedere; prout innuit Glossa, ibid. §. *Contraria*; tum quia episcopus ante donationem, seu collationem beneficii, potest « constituere, ut ipsi proventus retineantur ad tempus pro causa justa et necessaria; » uti dicitur cap. un. § fin. h. t. Potestque ex causa justa, v. g. ob evidentem necessitatem, vel utilitatem Ecclesiarum, dismembrare beneficia, et dividere Ecclesias, juxta superius dicta. Cur igitur non similiter ex speciali, gravique causa, poterit constituere pensionem ad vitam pensionarii, sicque isto diutius vivente transmittitur ad successorem in beneficio, sine alia licentia Papæ?

92. *Affirmativæ sententiæ rationes afferuntur.* — Oppositam, seu negativam sententiam, et in jure magis fundatam, videlicet non posse ordinarium Papa inferiorem imponere pensiones, quæ transeant ad successo-

res in beneficio: tenet Navarrus, consil. n. 9, de *Jurepatronat.* et consil. 43, n. 4, de *Simonia*; Flamin. Parisius, de *Confidentiis benefical.* quæst. 28, num. 120; Azorius, part. II. lib. VIII. cap. vi. q. 1; Sanchez, lib. 7, in *Decalog.* cap. xxix. n. 99; Lessius, lib. II. de *Justit. et jur.*, cap. xxxiv. n. 206; Card. de Luca, de *Pensionibus*, discours. 40, n. 4, et Fagnanus, c. *Nisi essent*. n. 40. et seqq. de *Præbend.* ex professo, ac fassisime hanc sententiam propugnans, et multipliciter probans Episcopos ordinaria sua potestate non posse pensionem imponere transmissibilem ad successores in beneficio. Ratio hujus sententiæ desumitur cum primis ex cit. c. *Nisi essent*. 21. de *Præbend.* ubi Papa expresse decernit, quod pensio, pro bono pacis ex jussione iudicum delegatorum super prioratu constituta, non debeat vitam ejus qui solverit excedere, neque successorem ad ejus præstationem ullo modo obligari, ne forte circa proventus ipsius prioratus aliqua videatur facta sectio, illis verbis: « Nos eam (ordinationem, seu constitutam pensionem quadraginta librarum) hoc adhibito moderamine toleramus, ut ad præstationem quadraginta librarum non dignitas prioratus, sed persona prioris maneat onerata: ne forte circa proventus aliqua videatur facta sectio prioratus; ita quod ipso priore defuncto, successor ipsius ad præstationem quadraginta librarum minime teneatur. » Hæc ibi. Quæ verba ponderando,

93. *Negativa sententia et in jure magis fundata, ejusque rationes.* — Sequitur manifeste, quod etiam pro bono pacis non possit beneficio imponi pensio realis, seu transmissibilis ad successorem; ut ibi: « Successor ipsius ad præstationem minime teneatur. » Idque ex eo: « Ne forte circa proventus aliqua videatur facta sectio prioratus, » seu alterius beneficii, contra concilium Turonense, relatum in c. *Majoribus*. 8. de *Præbend.* Hæc quippe ratio urget in omni pensione transmissibili ad successorem, utpote per quam oneratur ipsum beneficium, hujusque onus, sive obligatio præstandi pensionem, una cum ipso beneficio transfertur in successorem, veluti servitus ipsi inherens. Quamvis possit ex justa causa constitui pensio personalis, seu obligans duntaxat personam beneficiarii onerati atque in ipsam consentientis, quæ proinde exlinguatur in morte ipsius, et ad successorem ipsius non transeat, ut ibi: « Non dignitas prioratus,